

13. Konferens om Leksikografi i Norden

Københavns Universitet 19.-22. maj 2015
Abstracts til foredrag

Jon Helgason & Emma Sköldbberg

Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet & Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet
jon.helgason@litt.lu.se; emma.skoeldberg@svenska.gu.se

Kodifiering av multietniskt ungdomsspråk

De senaste decennierna har åtskillig forskning ägnats åt multietniskt ungdomsspråk, såväl i Sverige som internationellt (Rampton 1995; Androutsopoulos & Georgakopoulou 2003; Jaspers 2005; Madsen 2008; Källström & Lindberg 2011; Bijvoet & Fraurud 2013 m.fl.). I språkligt hänseende kännetecknas multietniskt ungdomsspråk bl.a. av lexikala lån från andra språk. Vissa vanligt förekommande ord- eller ordled tjänar som förstärkningsord eller som emfatiska uttryck, särskilt med funktion som diskurspartiklar (Svensson 2009). Andra vanliga lån gäller inlednings- och avskedsfraser (Paul, Freywald & Wittenberg 2009).

En tendens som uppmärksammats i den internationella forskningen är att det multikulturella ungdomsspråket i flera av Europas storstadsregioner är på väg att "stabiliseras" – det vill säga att allt fler språkbrukare, stigande ålder till trots, tycks hålla kvar vid det som betecknas som ungdomsspråk. Därvidlag antar det multikulturella ungdomsspråket alltmer formen av en "urban dialekt" eller etnolekt i storstädernas mer invandrantäta områden (jfr Wölck 2002, Wiese 2006, Rampton 2011). I Sverige kan denna tendens avläsas genom återkommande försök till språklig kodifiering av det aktuella ordförrådet. Det gäller inte minst de skrivna texter som, stundom på felaktiga grunder, betecknas som "invandrarlitteratur" (t.ex. Hassen Khemiri 2003, Bakhtiari 2008). Kodifieringen tar sig även uttryck i att flera relativt nyutkomna skönlitterära verk innehåller miniatyrordlistor över ord och fraser, hämtade från det multikulturella ungdomsspråket, som används i texten. Detta grepp förekommer i såväl vuxen- som barn- och ungdomslitteraturen (se t.ex. Doggelito 2011, Masarrat Agah 2013).

I föredraget redovisas belägg för den pågående kodifieringen av det multikulturella ungdomsspråket. Vårt undersökningsmaterial består dels av innehållet i skönlitterära och talnära skrivna texter, dels ovan nämnda miniatyrordlistor och andra, mer omfattande, lexikografiska resurser (såväl tryckta som digitala; t.ex. *Förortsslang* av Doggelito & Kotsinas 2004).

Referenser

Androutsopoulos, Jannis, & Alexandra Georgakopoulou (eds.) 2003. *Discourse Constructions of Youth Identities*. Amsterdam: John Benjamins.

Bakhtiari, Marjaneh 2008. *Kan du säga schibbolet?* Stockholm: Ordfront.

Bijvoet, Ellen & Kari Fraurud 2013. "Rinkebysvenska" och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I: Hyltenstam, K. & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur, 369–396.

Doggelito, Dogge 2011. *Izzy & gänget*. Stockholm: Bonnier Carlsen.

Doggelito, Dogge & Ulla-Britt Kotsinas 2004. *Förortsslang*. Stockholm: Norstedts ordbok.

13. Konference om Leksikografi i Norden

Københavns Universitet 19.-22. maj 2015
Abstracts til foredrag

Hassen Khemiri, Jonas 2003. *Ett öga rött*. Stockholm: Norstedt.

Jaspers, Jürgen 2005. Linguistic sabotage in a context of monolingualism and standardization. *Language and Communication* 25/3, 279–298.

Källström, Roger & Inger Lindberg (eds.) 2011. *Young Urban Swedish. Variations and change in multilingual settings*. (Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap 14.) Göteborg: Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet.

Madsen, Lian Malai 2008. *Fighters and Outsiders: Linguistic Practices, Social Identities, and Social Relationships among Urban Youth in a Martial Arts Club*. PhD dissertation. Köpenhamns universitet: Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab.

Masarrat Agah, Rouzbeh 2013. *FTL*. Stockholm: Ordfront Förlag

Paul, Kerstin, Ulrike Freywald & Eva Wittenberg 2009. "Kiezdeutsch Goes School" – A Multi-Ethnic Variety of German from an Educational Perspective". *JoLIE* 2:1, 91–113.

Rampton, Ben 1995. *Crossing: language and ethnicity among adolescents*. London: Longman (2nd edition 2005, Manchester: St Jerome).

Rampton Ben 2011. From 'Multi-ethnic urban heteroglossia' to 'Contemporary urban vernaculars'. *Language & Communication* 31, 276–294.

Svensson, Gudrun 2009. *Diskurspartiklar hos ungdomar i mångspråkiga miljöer i Malmö*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 67): Lunds universitet: Språk- och litteraturcentrum.

Wiese, Heike 2006. "Ich mach dich Messer": Grammatische Produktivität in Kiez-Sprache ("Kanak Sprach"), *Linguistische Berichte* 207, 245–273.

Wölck, Wolfgang 2002. Ethnolects – between bilingualism and urban dialect. I: Wei, L. J.-M. Dewaele & A. Housen (eds.), *Opportunities and Challenges of Bilingualism*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 157–170.